ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบไข้หวัดนกที่มีต่อชุมชนชนบทในตำบลสบเตี๊ยะ

อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวอรุณี เผ่าพงษ์

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์เศกสิน ศรีวัฒนานุกูลกิจ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ น.สพ.คร.เลิศรัก ศรีกิจการ กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพรัช ตระการศิรินนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของไข้หวัด นกที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ ของชุมชนชนบทในตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เพื่อ ศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการของรัฐในการควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้เลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่ระบาคใน รัศมี 5 กิโลเมตร จำนวน 13 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแต่ละหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 141 ราย และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรการควบคุมและกำจัดโรคใช้หวัดนก แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการคิดเห็นเป็นกรอบในการศึกษา หลังจากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาก่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่า เฉลี่ย และ Paired t-test เป็นสถิติในการทคสอบ

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ปีกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 40–49 ปี มีการศึกษา ในระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท และเลี้ยงสัตว์ปีกประเภทไก่ จำนวน 10 – 29 ตัว โดยมีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกไว้บริโภคอย่างเดียว มากที่สุด รองลงมาคือ เลี้ยงสัตว์ปีกเป็นงานอดิเรกหรือเลี้ยงไว้ดูเล่น

ผลกระทบจากมาตรการควบคุมโรคใช้หวัดนกที่มีต่อชุมชนโดยใช้สถิติทดสอบแบบ paired t-test ใน ด้านสังคมพบว่าพฤติกรรมของผู้เลี้ยงสัตว์ปีกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยหลังระบาดผู้เลี้ยงสัตว์ปีกรับประทาน อาหารที่ทำจากสัตว์ปีกหรือผลผลิตจากสัตว์ปีก(ไข่) ลดลง การตัดสินใจเลือกซื้อสัตว์ปีกที่ชำแหละแล้วจะคำนึง ถึงการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น ความรู้สึกต่อความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีกหรือผล ผลิตจากสัตว์ปีกน้อยลง การกลุกกลีสัตว์ปีกมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้เลี้ยงสัตว์ปีกคลุกคลีสัมผัสสัตว์ปีกน้อย ลง ในข้อปฏิบัติด้านการสวมถุงมือในการจับซากสัตว์ ล้างมือให้สะอาด กลับไม่พบการเปลี่ยนแปลง และ ประชาชนสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการระบาดของโรคใช้หวัดนกมากขึ้น

ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจของชุมชนจากการศึกษาพบว่ารายจ่ายเฉลี่ยต่อเคือนในการซื้ออาหาร ประเภทไก่หรือไข่ เพื่อการบริโภคช่วงก่อนและหลังระบาดมีการเปลี่ยนแปลง พบว่า รายจ่ายลดลงจากเดิม ด้านความกิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการของรัฐในการควบคุมโรคไข้หวัดนก ผู้เลี้ยงสัตว์ ปีกเห็นด้วยกับมาตรการค้านการทำถายสัตว์และเชื้อโรค ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.38) เห็นด้วยกับมาตรการเฝ้าระวังโรคและสอบสวนทางระบาดวิทยาในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.02) เห็นด้วยกับมาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนกในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 2.83) เห็นด้วยกับมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 2.87) เห็นด้วยกับมาตรการประชาสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.47) และเห็นด้วยกับมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.41)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

Independent Study Title Impact of Avian Influenza on Rural Community in Tambon

Sop Tia, Amphoe Chom Thong, Changwat Chiang Mai

Author Miss Arunee Phaophong

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Seksin Srivattananukulkit Chairperson
Associate Professor Dr. Lertrak Srikitjakarn Member
Assistant Professor Pairat Trakarnsirinont Member

ABSTRACT

The independent study is designed 1) to study the impact of Avian Influenza on the rural community's society and economy in Tambon Sop Tia, Amphoe Chom Thong, Changwat Chiang Mai, and 2) to study people's opinions towards the government preventive measures against Avian Influenza epidemics.

Sampling units for this study cover those who raise poultry in the disease-infected areas within a radius of five kilometers encompassing 13 villages. Data are collected through constructed questionnaires by means of proportionate random sampling in each village, totaling 141 subjects. Conceptual framework of the study is based on the assessment of policy implementation, of Avian Influenza control and eradication measures, of social impacts, and of public opinions. After that the obtained data are analyzed by means of statistics through the computer program for social science in order to find variables correlation, proved by frequency, percentage, mean, and Paired T-test.

Results of the study reveal that most of the poultry raisers are male with a range of age between 40-49 years, finishing elementary school. The majority of them are engaged in agriculture with average income between 3,001 - 6,000 baht a month. Among the domesticated poultry, about 10 - 29 chickens, which are raised for consumption only, are found at a high level, and next is the domestication as a hobby or a pet.

As regards the impact of Avian Influenza control on the rural community proved by the Paired T-test in social dimension, it is found that the behavior of poultry raisers has changed. After such epidemics the raisers eating of food made from poultry or poultry products (eggs) has declined. In making decision to buy the processed poultry, the purchaser will refer to the standard recommendation by the government agency more than before; their feeling towards stability in the poultry domestication or poultry products has decreased; their association with the beast has also changed through reducing their associations with the poultry. Regarding preventive precautions, no change is found in putting on gloves before holding the carcasses or in washing their hands. However, people are more interested in following up the news on Avian Influenza epidemics.

As regards its impact on the community economy, it is found that their monthly expenditure on purchasing chicken meat or eggs for consumption before and after such epidemics has changed, that is, the expenditure has decreased.

With regard to their opinions towards the government Avian Influenza control measure, the poultry raisers have agreed with destroying the poultry and the disease at a medium level (2.28 points average), with precautions and epidemiological investigation at a high level (3.02 points average), with Avian Influenza control at a high level (2.83 points average), with the poultry or poultry carcasses moving control at a high level (2.87 points average), with public relations at a medium level (2.47 points average), and with giving help to farmers at a medium level (2.41 points average).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved